Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolalaisen ja karjalalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 7 • Perjantaina 20. helmikuuta 2004 | 55. VUOSIKERTA | Irtonumerohinta 1 €

LAATUA EDULLISUUTTA AMMATTILAISELTA

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/ kivi-istutustyöt
- Sormuksien valmistus
- Ja nyt myös lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ

KELLOLIIKE
Juhani Lankinen Ky
Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloa vastapäätä)

Räihävaaran koulua evakoidaan.

Sisäsivuilla TÄNÄÄN

Mitä kuvissa tapahtuu sivulla 3

Jäätilanne Naismerellä sivulla 4

Poutasen muistelmat jatkuvat sivulla 5

Helpottaako Karjalassa sivulla 6

Orpotytön kohtalo sivulla ... 7

Ensimmäinen evakkomatka

Talvisodan jatkuessa alettiin Kurkijoellakin maaliskuun alkupäivinä puuhata väestön evakuointia sotauutisten tultua yhä hälyttävimmiksi. Aikaa lähtöön annettiin muistaakseni viikon verran. Valmisteluja alettiin tehdä annettujen ohjeiden mukaan. Muutaman päivän kuluttua saatiin tieto välirauhan solmimisesta ja aikaa saatiin hieman lisää.

Meillä ei kotona ollut radiota ja niinpä käytiin silloin tällöin kuuntelemassa radiouutisia naapureissa Rasilaisen Kustilla tai Sikiön Pekalla. Muistan olleeni kuuntelemassa illalla uutisia Sikiöllä ja uutisissa puhuttiin sodan päättymisestä ja välirauhan ehdoista. Kun koko totuus uudesta rajasta valkeni 10- vuotiaan pojan mieleen niin itkuhan siinä tuli. Silloin oli kirkas pakkasilta ja kuu valaisi maisemaa kun juoksin kotiin tuon parisataa metriä. En meinannut kotonani itkultani saada uutista kerrotuksi, mutta vähitellen sain tehtyä muillekin selväksi, mitä uutisissa oli sanottu.

Tavattuani vuosikymmenien jälkeen serkkuni Rauno Heinosen, meillä silloin olleen Elisenvaaran evakon, nuoruutensa jälkeen maailmankansalaisen, hän kertoi hänelle jääneen lähtemättömästi mieleen tuo kotiinpaluuni raskaine uutisineen.

Seuraavana päivänä tuotiin virallinen tieto siitä, mihin mennessä koti oli jätettävä. Muutaman päivän aikana säkitettiin viljat ja ajettiin säkit ja muut evakuoitavat tavarat Maasiltaan, missä kulki lähin aurattu autotie. Maasilta - Elisenvaara - tie ei silloin ollut aurattu autoliikenteelle. Myös eläimet, lehmät ja hevoset oli lähetettävä taipaleelle, pakkasen ja lumen keskelle. Pienkarja, siat, lampaat, kanat, koirat ja kissat oli määrä lopettaa ja jättää paikoilleen. Eläimien kuljetukseen määrättiin lähinnä nuoria naisia ja tyttöjä. Mukana kulki muutama sotilas, jotka lopettivat taipaleelle uupuneet eläimet.

Koska meillä ei ollut eläinten saattajiksi sopivia henkilöitä, jouduttiin eläimet jättämään vieraiden hoteisiin. Nimilaput eläimille kaulaan ja taipaleelle. Hevoset Helka - tamma ja nuori sälkevä, parivuotias, ei enää varsa, muttei vielä aikuinen hevonenkaan, löytyivät Keuruulta, sinne mihin mekin parin viikon kuluttua jouduimme. Lehmät, 7 kappaletta, katosivat kaikki, tietojakaan niistä ei löytynyt.

Matkatessamme Elisenvaaraan Räihävaaran ja Mikrilän kautta jäivät mieleeni ne kymmenet tienvarteen ammuttujen lehmien ruumiit.

Me ja meillä evakossa olleet sukulaisemme, Pekka-sedän ja Mari-tädin perhe, lapset Rauno, Lauri, Airi ja Eira, pääsimme Elisenvaarassa junaan ja matkustimme Haapamäelle, missä jouduimme eräälle koululle yhteismajoitukseen. Sitä kesti muistaakseni runsaan viikon. Tuolta ajalta jäi mieleeni eräs episodi, ruokahuolto ei ollut kovinkaan hyvä, pari kertaa päivässä joku laiha keitto ja pari palaa leipää. Serkkuni, vähän minua nuorempi Lauri purki kerran mielipahaansa äidilleen itku kurkussa että: -kato ‘äiti, märäntynyttä leipää. Leipä oli todella täysin epäonnistunutta, kosteaa taikinaista ja puoliksi raakaa. Kun pojan äitiä harmitti pojan purkaus, niin joku lähellä to tesi: -Lasten suusta kuuluu totuus.

Haapamäeltä Keuruulle

Haapamäeltä meidän siirrettiin Häkkisten kylään. Se kuului Keuruun pitäjään mutta sijaitsi lähempänä Mänttää kuin Keuruun kirkonkylää. Uutta sijoituspaikkaamme sanottiin Arolahden kartanoksi, mutta ei juuri kartanolta vaikuttanut.

Yllätys oli se, että hevosemme olivat siellä, meitä odottamassa samassa talossa.

Siinä oli pari melkein aikamiespoikaa mutta ei mitään hevosmiehiä, hyvä kun uskalsivat hevosille heiniä antaa.

Talossa oli valtavan suuri pirtti, iso uuni ja takka. Yhdessä pirtin nurkassa oli halkopino, sahapukki ja hakkuupölkky halkojen pilkkomista varten. Toisessa nurkassa kasa sementtisäkkejä, mitä tarkoitusta varten, se jäi epäselväksi.

Äitimme mielentila ei ymmärrettävästi ollut kovin valoisa eikä se siitä noussut, kun pojat soittivat päivät pitkän haitarilla erilaisia renkutuksia. Isäntäväki oli silloisen mittapuuni mukaan vahoja ihmisiä, todellista ikää en tiedä.

Nukkumapaikaksemme saimme erittäin kylmän kamarin, johon ei edes uunin lämmittäminen juurikaan lämpöä tuonut. Isä viipyi vielä armeijan leivissä ja niinpä äiti myi molemmat hevoset. Se kantakirjasukua oleva sälkevä, josta isäni oli toivonut paljon, joutui myös myyntiin. Ilmeisesti äiti oli hyvä hevoskauppias, sillä hän onnistui saamaan hevosista isääkin tyydyttävän hinnan.

Meidän oltua muutaman päivän Arolahdessa, niin paikallinen asutusviranomainen, nimeltään Riihelä, tuli ja siirsi meidät erääseen huvilaan jossa asui yksikseen eräs nuorehko naisihminen, neiti Aune Häkkinen.

Näin lähtivät eläimet evakkoon talven pakkasilla. Mikrilläläisen Toivo Jokelan karja tienpäällä.

Huvilasta saimme asuttavaksemme kamarin. Kun huvila oli melko uusi, niin asumismukavuus parani siedettävälle tasolla.

Isän päästyä siviiliin hän kävi ostamassa hetekat, joten mikäs siinä sitten oli öitä nukkuessa. Äiti ja isä nukkuivat toisella hetekan puoliskolla ja me pojat toisella.

Tämä kesä kului, olosuhteet huomioiden, melko mukavasti, ainakin meidän poikien mielestä. Kun huvila oli ihan järven rannalla, niin onkiminen oli meidän poikien mielipuuhaa. Kun järvessä oli runsaasti kalaa, niin paisti - ja keittokalat sai haettua melkein milloin vain, kunhan äiti sanoi tuntia aikaisemmin että - käykääs, pojat hakemassa paistikalat. Onkiahventen lisäksi saimme uistimella myös haukia. Käytössämme oli talon vene ja uistinreissuille isäkin lähti mielellään

Toki kalojen kanssa myös huviteltiin. Hauskaa oli hauenpoikien “hirttäminen”

Ohuesta ruohosta tehtiin hirttosilmukka ja sitten rantaveteen, kaislikon tuntumaan kahlaamaan. Hauenpoikasia, tuollaisia 10 - senttisiä, suorastaan vilisi ruohikon reunassa. Monesti saatiin hauenpoikanen silmukaan, mutta toki ne aina laskettiin takaisin vapauteen.

Hevosten myynnistä oli saatu rahaa, mutta mistä sitä muuhun elämiseen tuli, siitä ei minulla ole mielikuvaa, mutta sen verran rahaa tuntui olevan, ettei aivan välttämättömästä ollut puutetta. Isä osti myös polkupyörän. Jo kotona oli isällä ollut miesten pyörä, mutta ei äiti emmekä me pojat ehtineet oppia sillä ajamaan.

Nyt isä osti naisten pyörän ja siitä alkoi kova pyörällä ajamisen opettelu. Kyllähän meistä yksi jos toinenkin kynteli joskus ojan piennarta tai meni metsään, mutta pahemmilta vaurioilta vältyttiin. Äidiltä meni muistaakseni kerran polvi verelle.

Paikallinen asutusviranomainen Riihelä esitti isälle, että hankkikaan maatila täältä. Koska pellot olivat paikotellen kivisiä, niin isä ei innostunut asiasta.

Järvien rannat kun eivät siihen aikaan olleet vielä suuria myyntivaltteja.

Syksyyn mentäessä isä oli hankkinut Suolahden kauppalasta työpaikan ja niinpä me kesän päättyessä muutimme Suolahteen. Menimme asumaan vuokralle kauppias Oskari Kovasen piharakennukseen. Saman isännän talossa asui myös vuokralla entinen naapurimme räätäli Kusti Rasilainen jolla oli jo verstas. Suolahdessa kävimme veljeni Aarnen kanssa kansakoulun neljännen luokan ja saimme myös päästötodistuksen.

Satuimme joutumaan koulun johtajaopettajan Rehtijärven luokalle. Tämä oli opettaja parhaasta päästä ja uskon, että opettaja oli esimekkinä veljelleni hänen hakeutuessaan myöhemmin seminaariin ja opettajaksi. Minulle tuo viimeinen koulutalvi ei ollut pelkkää myötämäkeä, sillä sairastuin keuhkokuumeeseen, mistä jälkitautina jäi mätää keuhkopussiin ja olin pari kuukautta Äänekosken sairaalassa henkihieverissä. Toivuin kuitenkin ja sain jopa päästötodistuksen kansakoulusta.

Me kävimme veljeni kanssa pyrkimässä Äänekosken yhteiskouluun. Tulimme kumpikin hyväksytyksi, mutta jatkosodan ja Karjalaan paluun takia jäi yhteiskouluun menemättä.

Arvi Heinonen.

Kuvat: Kirjasta Muistojemme KURKIJOKI

Kurkijokelainen

20.2.2004

Mielihyvää!

Elämä on suurimmaksi osaksi arkea. Päivä seuraa toistaan hyvin samanlaisena, samankaltaisia arkisia askareita täynnä. Arjessa on turvallisuutta, ei mitään yllättävää, kaikki tapahtuu kuten ennenkin. Arjessa on kuitenkin myös vaaransa - liian monia samankaltaisia päiviä loppumattomassa jonossa ja ihminen luisuu vähitellen yhä helpommin masennuksen polulle. Mikään ei enää sanottavasti kosketa, aurinko nousee ja laskee ilman yllätyksiä.

Ihmisen mielenterveys on myös ihmisen omalla vastuulla. Mitä enemmän elämästä ottaa irti, sitä enemmän on mielellä työskenneltävää ja se pysyy kunnossa.

Yksi hyvä keino huolehtia omasta mielenterveydestä ja kyvystä nauttia elämästä, on tehdä joka päivä jotain mikä tuottaa mielihyvää. Eli jokaiselle päivälle jotain mikä tuntuu hyvältä. Muu kuin syöminen ja nukkuminen, tietysti.

Mielihyvää tuottavat asiat ovat ihmisille hyvin erilaisia. Yhtenä päivänä mielihyvää voi tuottaa kukkien hoito, toisena lintulaudan täyttäminen ja lintujen seuraaminen, kolmantena vanhan ompelukorin siivous, tai naula ja ruuvilaatikon järjestäminen.

Ihmisen elämän tarkoitus on moninainen, mutta varmasti ihmisen on tarkoitus myös nauttia elämästään. Eikä se tarkoita rohkeutta, rikkautta tai kauneutta. Se voi tarkoittaa keksiliäisyyttä, kykyä nähdä pienet asiat ja nauttia niistä, kykyä tuntea iloa ja hyvää oloa.

Luoja antoi ihmiselle kyvyn iloita, tuntea nautintoa, elää elämää sen kaikilla saroilla.

Otetaan kyvyt käyttöön ja muistetaan itseämme mielihyvällä, joka päivä!

Maire Soiluva

Hartaus sunnuntaiksi 22.2.
Laskiaissunnuntai

Käykäämme nyt ylös Jerusalemiin

Laskiainen on vanha kirkollinen juhla. Sitä on vietetty jo 6. vuosisadalla. Juhlan alkuperäinen nimi kertoi yksinkertaisesti sen, että pääsiäiseen on aikaa 50 päivää. Paastonajan matkamme kohti ristin ja ylösnousemuksen pääsiäistä alkaa varsinaisesti tuhkakeskiviikosta. Mutta jo sunnuntaina laulamme jumalanpalveluksessa: "Käykäämme nyt ylös Jerusalemiin ja yhdessä paastotkaamme, ja Jeesusta kärsimystiellänsä nyt nöyrästi seuratkaamme." (Virsi 54)

Laskiaissunnuntain evankeliumissa (Luuk. 18:31-43) on kaksi puhuttelevaa tilannekuvaa: Ensin on kertomus, jossa Jeesus kokoaa rakkaat ja läheiset ihmiset lähelleen. Hän puhuu heille koskettavalla tavalla elämästään ja kuolemastaan. Opetuslapset ovat ympärillä, he kyllä kuulevat Herransa sanat, mutta jostain syystä he eivät ymmärrä niistä mitään. Asia pysyy heiltä salassa, eivätkä he käsitä, mitä Jeesus tarkoittaa.

Toinen on kertomus oman aikansa syrjäytyneestä ihmisestä, miehestä, joka kerjäämällä hankkii elantonsa. Hän on asettunut tien laitaan ja huutaa apua elämänsä hätään. Hänen sisimmässään on niin paljon toivoa, että hän uskaltaa huutaa apua. Hän huutaa siitä huolimatta, että ihmiset käskevät hänen tukkia suunsa. Kuitenkin joukossa on yksi, joka kuulee. On yksi, joka tulee lähelle, pysähtyy huutavan miehen kohdalle, ymmärtää hänen elämänsä hädän, ojentaa auttavan kätensä.

Laskiaissunnuntain kertomuksessa sokea kerjäläinen auttaa meitä näkemään elämän todellisia asioita. Syrjäytynyt mies rohkaisee meitä huutamaan apua oman elämämme hädässä. "Jeesus, Daavidin Poika, armahda minua!"

Paastonaika kutsuu meitä myös itsemme tutkimiseen: kuinka usein arjen kohtaamisissa kuljemme toistemme ohi niin, että emme ymmärrä mitään siitä, mitä tuo toinen ihminen sanoo. Omat asiamme, omat huolemme ja oman mielemme kaaos ovat niin pinnalla, että emme näe ympärillämme olevaa hätää, emme aina kuule edes huutoa. Jos kuulemme, emme jaksa pysähtyä tai yritämme vaientaa elämän keskellä kaikuvat huudot tavalla, joka jättää yksinäisen yksin, apua tarvitsevan todellista apua vaille.

Laskiaisviikko kuljettaa meidät matkalle kohti pääsiäistä. Helmikuun aurinko nousee jo korkealle metsien ja tunturien takaa. Sen säteet puhuvat meille ylösnousemuksen auringosta, siitä valosta ja toivosta, joka osoittaa elämälle suunnan ja tarkoituksen.

"Käykäämme siis Jerusalemiin, on ikuinen kirkkaus siellä. Ja luoksensa kerran hän kokoaa, ne, jotka hän tunsi tiellä."

Kerttu Venäläinen

Kuolleita

Rakkaamme

Hilma NUMMIJOKI

o.s. Tikkinen

* 21.11.1924 Parikkala
† 28. 01.2004 Loimaa

Rakkaudella muistaen

Eino
Markku ja Merja
Minna perheineen
Maarit perheineen
Hannamari perheineen
Mauno ja Arja
Jopi, Jali, Riku
Reijo ja Anu
Tommi ja Henna
Tero
Seppo
Mikko, Saara ja Ville
Sukulaiset ja ystävät

Jäi jälkeesi kotipiha hiljainen
sen puut ja pensaat lintuineen.
Jäi kättesi taidot muistoksi meille
hyvän sydämes ohjeet elämän teille.
Sä aina muistit ja huolta kannoit,
et itseäs säästänyt kaiken rakkailles annoit.
Niin äkkiä, lähdit luotamme pois,
emme vielä sua antaneet ois.
Mummolle kiitos päivistä lapsuuden.

Lastenlapset
Lastenlastenlapset

LOTTA-SVÄRD

Siunattu läheisten läsnä ollessa. Lämmin kiitos osanotosta.

Kiitämme lämpimästi kaikkia jotka kunnioititte rakkaamme

Jaakko Keloniemen

muistoa ja otitte osaa suruumme.

Omaiset

Perheuutisia

Kastettu

Viialan kirkossa

Anni Helmi Sofia Lehtonen

s. 2.12.2003.

Vanhemmat Päivi o.s. Karppinen ja Harri Lehtonen, isoveli Eero on 1v 6 kk.

Päivin äiti on Aini Karppinen o.s. Kopsa Kurkijoen Marianvaarasta ja edesmennyt isä Veikko Karppinen Kurkijoen Tervusta.

Kokouksia

Kurkijoen Marttayhdistys ry:n sääntömääräinen

vuosikokous

pidetään tiistaina 24.2.2004 klo 18 Tuulensuun Palvelukeskuksessa.

Hallitus

NIMIPÄIVÄT

20. pe	Heli, Helinä, Heljä, Hely
21 la	Keijo
22. su	Laskiaissunnuntai Tuulikki, Tuuli, Tuulia
23 ma	Aslak
24 ti	Laskiaistiistai Matti, Matias
25 ke	Tuija, Tuire
26 to	Nestori

Oikaisu

Kurkijokelainen no 6/04, **Elsa Mirjam Kiiskin** kuolinilmoituksesta oli jäänyt erehdyksessä **o.s. Merta** pois. Toimitus pahoittelee tapahtunutta.

Etsitään Heliä

Kurkijoen Internet-osoitteeseen www.kurkijoki.fi on tullut seuraava tiedustelu:

Etsijä: Markku Majaniemi

Kohde: Äitini Elsa Majaniemi os. Sikiö kaipaa tietoja ystävästään Helistä. Sukunimeä ei tiedetä, mutta Heli on syntynyt vuonna 1921 - 1923, ja hän jäi orvoksi noin 10 vuotiaana. Helin vanhemmat kuolivat Alhon asemalla junaturmassa, ja Helin mummo hoiti häntä pienessä mökissä, joka sijaitsi noin 1 km Alhon koululta Kurkijoelle päin. Olemme kaikista tiedoista kiitollisia.

Yhteys sähköpostiosoitteeseen:
markku.majaniemi@keuruu.fi

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Kuuluuko Suomen nykyiseen rangaistusjärjestelmään vesileipävankeus?
2. Kuinka monella yli 95-vuotta täyttäneellä suomalaisella on ajokortti?
3. Millä maalla on maailman suurimmat metsävarat?
4. Paljonko yksi savuke tutkimuksen mukaan lyhentää ikää?
5. Kuka kehitti galluptutkimuksen?
6. Mikä on Union Jack?
7. Missä Suomen metsästysmuseo toimii?
8. Minkä niminen on Lontoossa sijaitseva Englannin kansallispyhäkkö ja kruunauskirkko?
9. Mikä on Euroopan mantereen ainoa toimiva tulivuori?
10. Mikä on Suomen ainoa luonnonvarainen kissaeläin?

Kurkijokelainen

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus

Toimitus: Päätoimittaja Maire Soiluva
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Konttori: Vesikoskenkatu 13 As 21, 32200 Loimaa
Avoinna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh. (02) 762 2551
Matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisessa sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT: (Kaikki ilmoitukset)

Etusivu ..... **60** centtiä/mm
Muut sivut ..... **45** centtiä/mm

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa.

Lehti ilmestyy perjantaisin, mutta vuoden aikana on joitakin kaksoisnumeroita juhlapyhien aikoihin. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:
vuosi ..... 35 euroa
6 kk ..... 20 euroa
3 kk ..... 12 euroa
Pohjoismaat ..... 39 euroa
Muualle ..... 46 euroa

E-mail:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSOP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan Painotuote Oy, Kokemäki

ISSN 0782-5668

50 Kurkijokelainen VUOTTA SITTEN...

nro 7 lauantaina 20.2. -54

KURKIJOKELAINEN N:o 7. — 1954 — 3.

Halpuusmyyntimme

jatkuu myymälöissämme seuraavasti:

Alanenjoki 19—20. 2.
Mälläinen 22—23. 2.
Hennijoki 24—25. 2.

Käsittäen: *trikoolusvaatteita, villapuseroita, ulkoilutakkeja, miesten puseroita, villahanhaita, nahkasaappaita, aamutossuja, y.m. y.m.*

Kyllä kannattaa pistäytyä myymälään.

Alastaron Osuuskauppa
r. l.

MUISTA!
Lahjaksi
KURKIJOKI-KIRJAT
VIIRIT JA VAAKUNAT

Tapahtumakalenteri

Karjalan Liiton ja sen jäsenseurojen tilaisuuksia vuonna 2004

Tilaisuudet Karjalatalolla Helsingissä ellei toisin mainittu.
Karjalan Liitto ry, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki, puh. 09 – 7288 170

Helmikuu

28.2. Kalevalan päivän juhla; monitoimitapahtuma yhdessä nuorisoliiton kanssa
29.2. Toiminnansuunnittelutilaisuus, Salo
29.2. Terijokelaisten talvitapaaminen ja Kysele Terijoesta -kyselytunti, Mäntsälä

Maaliskuu

13.-14.3. Sukututkimus ja sukuseuratoiminta internetissä -kurssi
13.-14.3. Hengelliset päivät, Turku
14.3. Toiminnansuunnittelutilaisuus, Satakunta
18.3. Pitäjäesittely, aiheena Laatokka
20.3. Karjalaisuus elää -runot ja kuvat kertovat, järj. Uudenmaan Karj.seur.piiri
20.-21.3. Pitäjäyhteisöjen seminaari -risteily
22.3. Kaurakiisseliä ja muita karjalaisia ruokia -ruokakurssi, Hämeenlinna, järj. Karj.seur. Etelä-Hämeen piiri
27.3. Toiminnansuunnittelutilaisuus, Varsinais-Suomi

Ken tietää?

Viikon 2 kuvasta on selvinnyt seuraavaa: Kuva on otettu Juho Heinosen talon portailla Lapinlahdella 1930-luvun lopulla. Kyseessä lienee nuorisoseuralaisten kokoontuminen. Kuvassa toisena oikealla on Otto Nenonen ja hänen oikealla puolellaan hänen vaimonsa. Kukallisessa leningissä keskellä on Olga Häkli ja valkoisessa puvussa Lyyli Heinonen. Lyylin mies Heikki Heinonen näkyy takarivissä. Oikeassa reunassa istuvat nuoret naiset ja poika jäivät tunnistamatta.

Mistä tapahtumasta kuvasarjassa mahtaa olla kyse?

Tiedot kuvasta pyydetään osoitteeseen Kurkijokimuseo, Kojonperäntie 446, 32260 Kojonperä tai puhelimitse 050-4036050 Ulla Clerc tai sähköpostilla ulla_clerc@hotmail.com.

Kuvat Kurkijokimuseon kokoelmat.

Runopalsta

Muistat sie

Muistat sie serkkuin,
sitä pyykinpesu paikkaa
siel Kuuppalan lammen rannal?
Sin paisto koko päivän
lämmi, keltane aurinko.

Kuule, sitko myö enkeleitä ollaa
sin rannal männää
kiven pääl siipii leppuuttammaa.
Siel yhes istuu nökötettää
ja huokaillaa, ei päästy
tän mökkiikää tekemää.

Voi, mite lustii meil on
ko enkeleitä ollaa.
AURINKO LÄMMITTÄÄ JAKSAA
MEHTÄ IKUIST HYMMII HUOKAA
JA MYÖ ILMA HUOLII OLLAA.

Anna

Kissanpäivät

Siinä takan lämpimässä
köllöttelet hämärässä,
yöhön kieltä lipaiset
tassullasi sipaiset.
Hiukan heiluu hännänpää,
toista silmää siristää,
kyl on kissapäivät sulla
syliinkin sä tahdot tulla.

Hur-hur rukki hurahtaa
turkkias kun rapsuttaa
pikkuhiljaa emäntäsi
tuttu turvallinen käsi.
Miau, miau naukaisee
mirri, silmät aukaisee.
Nyt mä haluaisin ruokaa,
lautasellein herkut tuokaa.

Sitten takan lämpimään
takaisin taas köllimään.
Mikäs onkaan olo tässä
talvi-illan hämärässä.

Terttu Ketola

Muisto

Kun näin äitini viimeisen kerran
hänestä oli tullut
pieni ja hauras.
Kuinka paljon taakkoja pitääkään
ihmisen kantaa,
kuinka monta murhetta
anteeksi antaa,
kuinka monta kiveä
rukoilla pois,

ennen kuin hänestä tulee niin kevyt.

Eero Toiviainen

Oi sie kaunis Karjalaisein

Oi sie kaunis Karjalaisein,
maammoin maa, taattoin tanner.
Vieras on veräjilläs,
tanterilla tuttuloilla.
Ei helky laulu, ei kaiu kannel.
Kujil kieli vieras kuuluu.

Keväimellä tuomet kukkii
valkoisina vaahtoloina.
Linnut laulaa, käet kukkuu.
Kaunis olet Karjalaisein.
Mielein kaiho täyttää,
kaipaus syvänalas sykkii.

Anja Kaarina

Miksi he itkevät

Miksi he itkevät?

Nuori nainen kalliolla,
poika tansseista tultuansa.
Mies metsäpolulla kävellen?

He itkevät sydämen tuskaa,
he itkevät elämän surua,
he itkevät pettyneitä toiveitansa!

Sirkka-Liisa Erlund

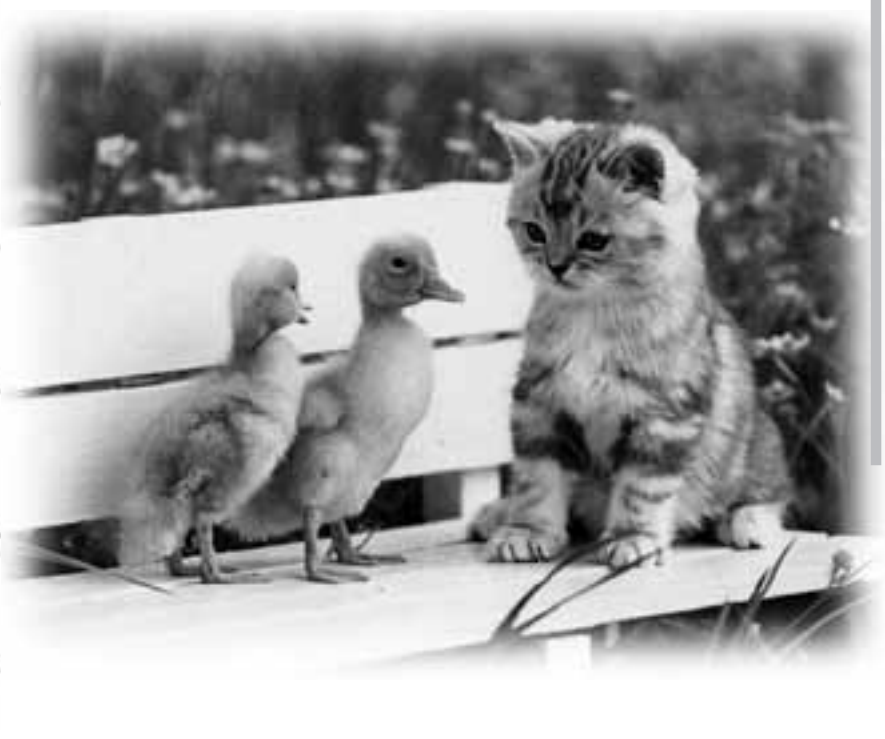

Kuvasta 4 (KJ n:o 6, perhe puutarhassa) tuli tänään tietoja.

Kuvassa on Taitosen perhettä talonsa puutarhassa Elisenvaarassa. Vasemmalta Aino Lehtomäki os. Taitonen, Ingrid Hölttä os. Taitonen sylissään poikansa Unto ja oikealla puolellaan miehensä Eino Hölttä tai Emil Taitonen, Antti Taitosen poika. Keskellä istuu Antti Taitonen, jonka vierellä Laina Taitonen, sylissään tytär Laura. Oikeassa reunassa on Lainan mies Vilho Taitonen. Kuva otettu viimeistään kesällä 1929.

”Pitkiä pellavia, hienoja hamppuja ja lautasen kokoisia nauriita”

Mitä eroa on siinä, että on laskiaissunnuntai ja laskiaistiistai? Varsinainen laskiainenhan, johon suurin osa perinteistä liittyy onkin laskiaistiistai. Laskiaissunnuntai toimii ikään kuin varoitusmerkkinä, että kohta on laskiainen ja sen myötä paasto.

Laskiaista juhlittiin alunperin lähestyvän pääsiäisen takia. Silloin laskeudutaan paastoon, pääsiäisenä paastosta päästään, eli paasto lopetetaan.

Roomalaiskatolinen 40 arkipäivän paasto valmisti ihmisen kohtaamaan Jeesuksen kärsimysviikon ristiinnaulitsemisineen. Paasto on peräisin 200-luvulta. Sen lisäksi, ettei syöty lihaa eikä yleensä mitään herkkuja, piti tehdä katumus- ja hartausharjoituksia sekä auttaa köyhiä ja muita hädänalaisia. Paaston ensimmäinen päivä oli laskiaistiistaita seuraava tuhkakeskiviikko.

Tämän päivän ihmiselle sana paasto tuo lähinnä mieleen erilaiset paastopaketit, joiden avulla puhdistetaan elimistöä. Näin pidetty muutaman päivän tai viikon paasto on aivan muuta kuin keskiajan 40 päivän paasto.

Katolisissa kulttuureissa laskiainen on vuotuisten juhlien väripilkku, mihin kuuluu riehakas meno ja karnevaalit kulkueineen. Euroopassa näitä pidetään esimerkiksi Kölnissä, Baselissa, Venetsiassa ja Nizzassa. Suomessa ei vastaavaa ole.

Aivan kuten nykyäänkin laskiaistiistaina syötiin ennen vanhaan hernerokkaa, mikä oli paljon tukevampaa ja rasvaisempaa kuin nykyinen rokka. Se keitettiin palvatuista siansorkista, lihasta, herneistä ja pavuista. Kyytipoikina syötiin verimakkaroita, rasvarieskoja ja läskipannukakkuja. Ruokaa piti olla valtavat määrät ja se oli rasvaista. Näin taattiin ruoan riittävyys ja karjaonni koko vuodeksi.

1800-luvulla Helsingin konditorioista sai ostaa mantelimassalla täytettyjä laskiaispullia, kun taas maalaiset upottivat pullansa kuumaan maitoon.

Laskiainen on myös lasten ulkoilujuhlaa.

Vaikka laskiaiseen liittyy omat ruokaperinteensä, tehtiin silloin toki muutakin kuin syötiin. Perheittäin lähdettiin jo varhain aamulla laskemaan mäkeä. Välillä koko kylän väki tuli mukaan. Kelkat kiisivät ja laskijat huusivat pelloilleen: “Pitkiä pellavia, hienoja hamppuja ja lautasen kokoisia nauriita” erilaisin versioin Naapurin pelloille toivoteltiin tuppuroita ja tappuroita. Kelkkojen pitkät liu´ut ennustivat pitkiä pellavia. Mäenlaskun ohella myös luisteltiin ja ajettiin reellä. Rekiajeluilla on pitkät perinteet.

Laskiaiseen liittyy paljon samantyyppisiä enteitä ja taikoja kuin uuteen vuoteen. Laskiaisesta lähtien noidat ja trullit lähtivät liikkeelle navetoihin. Laskiainen oli naisille työn taitekohta; pellavat, hamput ja villat oli saatu kehrättyä ja oli aika siirtyä kankaan kutomiseen ja muihin askareisiin. Laskiaisesta myös ennustettiin erilaisia asioita kuten esimerkiksi:

Jos laskiaisena tuiskuaa, niin tuiskuaa joka päivä pääsiäiseen asti.

Jos laskiaisena aurinko paistaa, tulee hyvä vuosi.

Laskiaisaamuna ei vieras saa yllättää talon väkeä nukkumassa, sillä silloin käyvät työt huonosti ja laiskasti koko vuoden.

Tulta ei laskiaisena ollut hyvä tehdä aikaisin, sillä mistä talosta ensin savu nousi, sinne kokoontuivat kaikki hyttyset, kärpäset ja paarmat kesällä.

Naisten hiusten täytyi olla hajalla koko laskiaistiistain sen tähden, että tuli puhtaita, kuituisia pellavia.

Raili Poutanen
Lähdeaineisto:
Suuri perintökirja

Vanhat uskolliset palvelijat

Noormarkun kirkossa on talletettuna entisiä Hiitolan kirkon "kirkkokalleuksia. " Nämä vanhat ainakin meille Hiitolaisille tärkeät esineet otetaan esille aina sopivassa tilaisuudessa. Vanhat uskolliset kolehtihaavit saivat olla kunniakkaassa entisessä tehtävässään 25.1 2004 olleessa Jumalanpalveluksessa. Noormarkun Karjalaseura oli silloin palveluvuorossa. Hyvin nämä vanhat palvelijat tehtävänsä täyttivät Jouko Hämäläisen ja Pauli Muurisen taitavissa käsissä. Pitkän käyttöaikansa vuosina nämäkin haavit ovat varmasti saaneet olla kokoamassa apua monenlaisiin eri tarkoituksiin. Haaveista on saattanut löytyä suuriakin seteleitä, taikka pieniä pennosia, nyt viimeisinä aikoina tietenkin euroja ja senttejä. Kaunis Hiitolan kirkon alttaritaulu on entisöitynä Noormarkun kirkon alttarikuorissa ja ainakin oma ehtoollispöydän paikkani on aina Hiitolan kirkon alttaritaulua vastapäätä. Tämä alttaritaulu tuo mieleen omat juuret siellä kaukana Karjalassa.

Terttu Ketola

Vanhat uskolliset kolehtihaavit saivat olla kunniakkaassa entisessä tehtävässään 25.1 2004 olleessa Jumalanpalveluksessa.

Oula Seitsonen

Muistitietoja Kurkijoen rannikon jäätilanteesta

Onko Naismeri talvisin jäätön?

Kurkijoen alueen peruskarttoja tutkiessa huomaa noin viisi kilometriä Kurkijoen keskustan eteläpuolella sijaitsevan Naismeren yhteyteen karttaan merkityn huomautuksen "jäätymätön". Haluaisinkin nyt tiedustella entisiltä paikkakuntalaisilta muistitietoja talvisista jäätilanteista ajalta, jolloin he ovat alueella asuneet, ei ainoastaan Naismeren alueella, vaan koko Kurkijoen ja Hiitolan tienoilla. Erityisen kiinnostavia olisivat tiedot siitä, onko Naismeri todellakin ollut jääpeitteestä vapaa, millaiset jääolot ovat tavallisesti vallinneet Vätikän ja Hiitolan Tiurulan alueilla, ja onko myös esimerkiksi Laikkalanlahti ollut jäätymätön.

Naismeri on kartoissa merkitty jäättömäksi aina Riekkalanlahden ja Mustolanlahden suualueelle asti. Olisi mielenkiintoista tietää miten laajalta alalta Naismeri on todellisuudessa ollut jäätymätön ja tietääkö kukaan mikä jäätymättömyyden syynä on mahtanut olla. Myös tiedot siitä miten pitkälle Laatokan suuntaan rannikon jääpeite yleensä jatkui, tai jatkuu nykyisin, ovat mielenkiintoisia, jos siitä jollain tietoa on.

Naismeri on leveimmillään noin puolen kilometrin levyinen salmi, joka yhdistää Riekkalan- ja Mustolanlahdet Laatokkaan. Pohjoispuolelta Naismerta reunustavat Riekkala ja Korpisaari, ja sen eteläpuolella sijaitsevat Salomäenpellot, Kavontsalmen alue sekä Väivärensaari. Naismeri on myös yhteydessä kirkonkylän eteläpuoliseen Laikkalanlahteen Uitonsalmen kautta. Uitonsalmi taas erottaa Korpisaaren mantereesta.

Tietojen kerääminen talvisesta jäätilanteesta on osa Kurkijoen alueen esihistorian tutkimusta. Helsingin yliopiston arkeologian oppiaine on vuodesta 2001 lähtien tutkinut Kurkijoen esihistoriaa arkeologisten kenttä- ja arkistotutkimusten kautta. Nyt tutkimuksia eteenpäin vietäessä on tarpeellista saada liitettyä kaivauksissa paljastuneet aineistot muinaisiin ympäristöoloihin. Näiden tietojen kautta on mahdollista ymmärtää paremmin ympäristön esihistorialliselle ihmiselle tarjoamat toimeentulon edellytykset. Muun muassa Suomenlahden saaristossa on havaittu talvisin saarien välisten jäätymättömien väylien olleen erityisen tärkeitä hyljestyksen ja linnustuksen kannalta. Menneiden aikojen kasvillisuusoloja valottavia siitepölytutkimuksia on suoritettu sekä Kurkijoella että muutamissa muissa paikoissa Kannaksella.

Nykyisen ilmaston pohjalta on mahdollista tietyt muuttuneet tekijät huomioon ottaen tehdä yleistyksiä myös esihistoriallisina aikoina vallinneista olosuhteista. Talviseen jääpeitteeseen liittyvät tiedot ovat erityisesti avuksi pyrittäessä tekemään päätelmiä muinaisten talviasuinpaikkojen sijoittumisesta ja esihistoriallisista metsästysympäristöistä. Esimerkiksi hylkeen pyyntiä ajatellen tiedot jääpeitteen laajuudesta ovat erityisen tärkeitä, sillä norpan jääpyynti on todennäköisesti ollut merkittävä toimeentulon lähde Laatokan rannan asukkaille.

Olisin kiitollinen kaikista aiheeseen liittyvistä muisteluista. Myös muut Kurkijoen tienoolta metsästykseen, hyljestykseen tai kalastukseen, ja yleisemminkin muinaisjäännöksiin sekä historiaan, liittyvät tiedot ovat tervetulleita. Minut voi helpoiten tavoittaa joko sähköpostitse osoitteesta oula.seitsonen@helsinki.fi tai puhelimitse 040-5025892.

Oula Seitsonen on Helsingin yliopiston arkeologian opiskelija, joka valmistelee väitöskirjatutkimusta Luovutetun Karjalan esihistoriasta.

Äitini Katri Poutasen muistelmien 2. osa

Kotona Tervussa

Näkymä Poutasen pihasta Tervussa.

Poutasen piha ja rakennukset oli etukäteen suomalaisten toimesta siivottu. Astuessamme tupaan oli seinälle pantu ukko-Paavon kuva toivottamassa meidät tervetulleiksi kotiin.

Aluksi elämä oli monin tavoin hankalaa. Puutetta oli kaikesta. Pellot olivat olleet kaksi vuotta viljelemättä ja se tuotti omat vaikeutensa. Yhdellä hevosella kylvötöiden tekeminen oli hidasta. Niinpä töitä painettiin yötä päivää.

Elämistä helpotti, kun kesällä saatiin sähköt kuntoon. Syksyllä alkoi meijeri ottaa kermaa vastaan, kauppa avattiin ja kansakoulu aloitti toimintansa. Vaikka sota jatkui koko ajan, niin kaukana olevalla rintamalla oli hiljasta.

Perhe lisääntyy

Huhtikuussa 1943 meille syntyi vauva. Kevät oli aikainen ja lämmin. Laatokan lahden rannat olivat sulana, mutta keskemmältä järvi oli vielä jäässä. Sivukylällä ei ollut kätilöä, joten naapurikylästä haettiin tuttu emäntä. Vaikeuksia oli heikkojen jäiden takia, mutta apu ehti ajoissa ja tyttö syntyi.

Kesä kului ja vauva kasvoi. Anni-mummo jo hätäili, kun lasta ei oltu vielä kastettu. Pappi asui kaukana kirkonkylässä. Vihdoin syyskesällä meillä pidettiin hartaushetki, karjalaisittain Raamatunselitys. Niin saatiin vauvalle nimi Eeva Inkeri. Kun pappi oli kerran saatu taloon, kastettiin samalla naapurin Hilma ja Juho Immosen Elvi-vauvakin.

Sotavanki Mihael

Alkukesästä 1943 saatiin lähes kaikki pellot kylvettyä. Avuksi saimme venäläisen sotavangin Mihaelin. Häntä koskevat säännöt olivat tiukat. Sotavankien majoitus oli Hovilla. Niinpä annettujen ohjeiden mukaan Mihaelkin piti aseellisen vartijan saattamana viedä yöksi majapaikkaansa ja aamulla taas hakea töihin. Muutaman päivän kuluttua hän kulki matkat yksin.

Mihael oli nuori ja reipas. Kotoisin Ukrainasta. Hän oli tottunut tekemään maataloustöitä ja sopeutui pian talon tavoille sekä söi meidän kanssa samassa pöydässä. Ruokatunneilla hän leikki Erkin kanssa, teki puusta leluja ja lauleli haikeita venäläisiä kansanlauluja. Saimme tietää, että Mihaelilla oli kotona Erkin ikäinen poika, jota hän ikävöi.

Sodan ääniä

Alkukesä 1944 oli kuiva ja lämmin. Sota jatkui kaukana. Miehet pääsivät helposti lomille, ja toiset tekivät erilaisia puhdetöitä.

Kesäkuussa alkoi venäläisten, hyökkäys Kannaksella. Suomalaiset joutuivat perääntymään. Tuli Elisenvaaran pommitus. Kauhulla seurasimme kaukana lentäviä pommikoneita. Pian levisivät huhut sadoista kuolleista.

Toinen järkytys oli Viipurin menetys. mummo huokaili: "Lähtö tulloo. Lähtö tulloo..." Me muut olimme samaa mieltä. Sitten rintama pysähtyi ja elämä rauhoittui. Meille heräsi pieni toivonkipinä; jospa sittenkin.

Kesän aikana alkoi kylillä liikkua venäläisiä vakoilijoita. Heidät laskettiin laskuvarjoilla syrjäseuduille. Aikanaan heidät haettiin jostain metsälammelta vesitasolla. Kansa kutsui heitä "hyppyryssiksi" He olivat hyvin koulutettuja, hampaisiin asti aseistettuja, liikkuivat pareittain, pysyivät piilossa ja vältteliivät ihmisiä. Öiseen aikaan he varastivat ruokaa talojen kellareista ja teurastivat laitumilla olevia lampaita. Suojeluskuntalaiset jahtasivat heitä kiväreiden ja haulikoiden kanssa,yleensä tuloksetta.

Heinäkuussa 1944 tuli määräys, että rannikot oli tyhjennettävä 3 km:n säteellä venäläisten maihinnousun pelosta.

Meillä oli maakappale Ihojärvellä, minne karja ajettiin. Itse pääsimme asumaan sukulaisten aittaan. Päivisin kävimme Mikon kanssa kotona töissä, mutta yöt olimme Ihojärvellä. Noin viikon kuluttua tilanne laukesi, ja veimme karjan takaisin kotiin. Mummo ja lapset jäivät Ihojärvelle, mutta me nukuimme kotona aitassa lukitun oven takana, ladattu kivääri sängyn vieressä Mikon uhotessa: "Jos rapinaa kuuluu, niin ensin ammun ja vasta sitten kysyn." Onneksi mitään ei tapahtunut. Muutaman päivän kuluttua koko perhe oli palannut kotiin.

Jälkikasvun kanssa kotiseutumatkalla v. 1997. Taustana Poutasen 100 vuotta vanhan kivinavetan seinää.

Rauha ja lähtö evakkoon

Syyskuun alussa oli Kurkijoen kirkon uudelleen vihkiminen ja uuden kirkkoherra Arvi Kujalan virkaanasettaminen. Tervustakin lähdettiin monella hevosella kirkkoon, joka oli täynnä väkeä. Tilaisuus oli harras ja juhlallinen.

Jumalanpalveluksen jälkeen kokoonnuttiin sankarihaudalle. Siellä kapteeni E. Pusa astui esiin ja pitkän hiljaisuuden jälkeen ilmoitti: "Rauha tehty. Kurkijoki luovutettu. Aikaa lähtöön 10 päivää."

Hiljaisina ja apaattisina kirkkoväki palasi koteihinsa aavistaen, että lähtö olisi lopullinen.

Taas alkoi pakkaaminen. Onneksi oli kesä ja määränpää tiedossa. Naiset ja lapset evakoitiin ensin. Työkykyinen väki jäi vielä, sillä kansanhuollosta tuli määräys, että viljat piti puida ja ottaa mukaan. Mekin saimme sotilaita avuksi, joten kaikki vilja saatiin korjattua, mutta peruna jäi "naapureille".

Kylän karja koottiin yhteen ja lähdettiin ajamaan Parikkalaan ja sieltä Sääminkiin. Proomulla se kuljetettiin Joroisiin ja edelleen junan avovaunuissa Isoonkyröön.

Nyt oli mahdollisuus ottaa mukaan maatalouskoneitakin. Mekin otimme Gormink-niittokoneen, Olympia-moottorin, se tosin hävisi matkalla, sekä Hankmo-äkeen, mikä on vieläkin ladon nurkassa.

Mikko lähti Tervusta viimeisten joukossa viljakuormineen hevosella Parikkalaan ja sieltä edelleen junalla meidän luo Isoonkyröön.

Erkki Poutanen

jatkuu ...

Karjalan palautus mahdollista

Ilostuin kovasti kun luin viimeisestä Kurkijokelaisesta nuo sanat. Me evakkosukupolvi olemme uskoneet aina Karjalan palautumiseen Suomelle. Kun sitten jatkoin lukemista, pahoitin mieleni. Uskon, että niin teki moni muu. Kirjoituksien sisältöä tuki esitetty kysymys:

"Miksi EVAKKOSUKUPOLVEN edustajat torjuvat Karjalan palauttamisen."

Suora lainaus Teuvo Pajun kirjoituksesta. Katselin arvoisien herrain kuvia. ja luulen, ettette itsekään ole kovin kaukana kyseisestä sukupolvesta.

Muistin virkistämiseksi: Me emme halunneet sotaa. Kuitenkin me rakastimme koko Suomea, vapautta ja Karjalaa, niin paljon, että yritimme yhteisvoimin Karjalan menetyksen estää.

Osa kuoli, toiset haavoittuivat ja vaikeavammaiset elävät edelleen Kauniaisten sairaalassa. Heidän hoitorahoitustaan aiotaan pienentää.

Olisiko syytä nekin rahat, jotka yksityishenkilöt käyttävät kirjeenvaihtoon Venäjän kanssa, laitettava veteraanien avustamiseen.

Kotirintamalla hoitivat asioita lapset, naiset ja vanhukset. Eipä heidänkään asioista paljon ole huolehdittu. EVAKKOSUKUPOLVI alkaa olla vannainkotien asukkaita, jossa he itkien surevat sairauksiaan ja menetettyä Karjalaa. Mitä te ajattelette naisista. jotka hoitivat haavoittuneet tai mielenterveytensä sodassa menettäneet miehensä?

Miten sitten Karjala saadaan tai tulee takaisin?

Varmin ja luotettavin tapa on tietysti Historia. Asiaa voi nopeuttaa valtioiden välisillä neuvotteluilla. Niitähän Kekkonen yritti, teidän tietojenne mukaan. Minun muistini mukaan hänellä oli koko Suomea koskevia asioita tarpeeksi. Lisäksi ne monet muut asiat.

Teidän tietojanne, myöhemmät vallankäyttäjät eivät ole edes yrittäneet. Kun nyt on nuo mennet asiat käsitelty jää jäljelle tämä nykyinen tapa. Ihmisen muisti näyttää olevan lyhyt. Emme me kadehdi Teitä.

Jos palautus onnistuu. Voimme iloita jälkeläistemme puolesta ja katsella pilven reunalta heidän iloaan. Tapaa toimintaanne pidän kyseenalaisena. Ensinnäkin se asettaa ihmiset eriasemaan, mutta sehän on muotia. Rikkaat ja köyhät, lapset ja vanhukset ja terveet ja sairaat vastakkain. Onko tämä oikein?

Rikkaat voivat ostaa maita, mutta mitä hyötyä siitä on kun täälläkin on tuo maanviljelys koneilla tullut raskaaksi. Lisäksi tämä. Evakkosukupolvi on niin vanhaa, ettemme oikein pysty kiipeämään parrikaadeille. vaikka lehdissä kuinka julistettaisiin asian tärkeyttä. En siis kadehti teitä vaan tapaanne mahdollisuuden käyttämiseen. En ole koskaan kadehtinut ketään.

Pidän myöskin tapaa millä vaaditaan, että Karjala on palautettava tyhjänä, kostonhakuisena ja kaksinaismoraalisena. Eivät hekään sinne vapaaehtoisesti tulleet. Tälläiset asiat vaativat valtioiden välisiä neuvotteluja. Toinen omituinen kysymys:" mielestäni pitäisi miettiä kysymystä, antavatko tulevat sukupolvet palautuksen mahdollisuuden hylkäämisen meille anteeksi?" (Paju) En tiedä vastausta, te ehkä elätte vielä silloin Minä taas mietin, mahtavatko nämä elossa olevat Evakkosukupolvet hyväksyä nuorempien epäilykset ja unohtamiset heidän teoistaan vaikeina aikoina..

Lämmitti sydäntäni kun huomasin Martti Rastaan kirjoituksen. Kiitos.

Kotiseutu kallis
Karjala kaunis
Vieraat käy askeleet
pihoillasi.
Unissa muistoissa
sinne mä kuljen,
Tutut on polut ahoillasi.

Aurinko paistaa ja linnutkin odottavat jo kevättä.

Keväisin terveisin

Lyyli Hautamäki
os. Repo
Elisenvanra, Viiala

Helpottaako KARJALAN TRAGEDIA?

Karjalasta tulee vaihteeksi hyviä uutisia. Mutta kokonaiskuva on edelleen huono.

Karjalan tragedia -kuvakirja ilmestyi tammikuun puolivälissä 2004. Kirjan yli 600 värikuvaa näyttävät Karjalan nykytilanteen päivämäärän tarkkuudella. Kirjan kuviin voi nyt verrata vuoden 2004 alun tilannetta. Paljon on muuttunut.

ITÄINEN KANNAS KASVAA

Talvella itäisen Kannaksen laskettelukeskukset houkuttavat satoja pietarilaisia. Puhtulanmäki Terijoella ja Valkjärven kolme laskettelukeskusta ovat täynnä vauraita, hyvinvoivia pietarilaisia urheilun parissa. Näille alueille myös rakennetaan lisää.

Kaikki todistaa sitä, että pietarilaiset mielellään käyvät Kannaksella, jos siellä on palveluja. Jos Karjala palautuisi Suomen hallinnon alle ja EU:n sisämarkkinoille, voitaisiin Kannakselle investoida enemmän palveluja pietarilaisten iloksi. Tämä tilanne vastaisi 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun myönteistä tilannetta Kannaksella.

Terijoen Kuokkalassa on kaksi luksusdatsakylää edelleen kesken, mutta muualla korkeat aidat reunustavat maanteitä: ökyrikkaiden luksushuvilat piiloutuvat aitojen taakse. Erään Kuokkalan nelikerroksisen linnan portin sisäpuolella saapujaa tervehtii parimetrinen tykki!

Kuokkalan suuri Stalinin-aikainen kartano (Karjalan tragedian sivuilla 150-151) on saanut ikkunapeitteet, ja kartanon kunnostustöiden voi sanoa jo alkaneen. Mutta keskittyykö Karjalan kehitys vain lähinnä Pietaria oleville alueille?

SUOMALAINEN KANNAS PALAUTUU

Kannaksella ovat jo "Sorvalin valinta" ja "Antrea" -kaupat, "Terijoki"- ja "Ollila"-ravintolat sekä "Lintula"-, "Räisälä"- ja "Rautu"-kahvilat. Kivennavan Raivolassa on äskettäin avattu lomahotelli "Raivola" ja Vaalimaan raja-aseman Venäjän puolella on uusi ruokakauppa "Ylä-Urpala" - joka on kylän suomalainen nimi.

Suomalaisten kylien nimenmuutos 1948 oli bolshevikkien epätoivoinen yritys valehdella Kannaksen suomalainen historia. Silti venäläiset olivat asuneet, lomailleet ja käyneet vähintään 200 vuotta Raivolassa, Terijoella ja Lintulassa. Uuden vapaan Venäjän yritysmaailma näyttää mallia: venäläisten ja suomalaisten satojen vuosien aikana tuntemat paikkakuntien nimet on palautettava.

TRAGEDIA PAHENEE KAIKKIALLA

Suurin osa Karjalan tragedian esittelemistä ongelmista on ollut useita kuukausia lumipeitteen suojassa. Kuitenkin talvipakkasilla monet tragediat pahenevat - kylmyys kiusaa Karjalan köyhyyden panttivankeja.

Vaikka lasketteluharrastus ja kivenmurskaus kasvavat elinkeinona, rappio pysyy ja jopa kasvaa. Ollilan rautatieaseman lähellä Terijoella on valtava neuvostoaikainen rakennus raunioina. Uudenkirkon Metsäkylässä vanhat pioneerileirit rapistuvat.

Kannaksen länsiosassa ahdinko näyttää pahenevan. Antrean Seitsolan aiemmin osittain käytössä oleva kerrostalo on menettänyt yhden asunnon tulipalossa ja paukkupakkasilla savupiipuista ei tule savua: jokainen asunto näyttää tyhjentyneen.

Sokkalan navetta näyttää peittyneen lumeen, ja Kirvun Sairalan rapistuvan navetan sisältä kuuluu lehmien epätoivoinen mölinä, vaikka itse rakennus näyttää lopullisesti hylätyltä. Aiemmin käytössä ollut Räisälän Kynsijärven navetta näyttää tyhjennetyltä ja talvikunnossa surkealta.

KORJAUKSIA KARJALAN TRAGEDIAAN

Karjalan tragedia -kirjasta on löytynyt muutama virhe. Koiviston kirkko (sivulla 76) ei ole Lars Sonckin suunnittelema vaan Josef Stenbäckin. Pihlaisten ohjustukikohdan siilojen syvyys (sivulla 166) on paikkaa mittailleen suomalaisen henkilön mielestä ainakin 23 metriä, ei 18 metriä.

Muita korjauksia voi lähettää osoitteeseen toimisto@karjalantragedia.info

Kirjaa voi tilata Kurkijokelaisen toimituksesta hintaan 29,90.

KARJALA-SEMINAARI

Aika: La 13.03.2004 klo 10.00 - 16.30
Paikka: Säkylän koulukeskus (auditorio) Rantatie 340, SÄKYLÄ
Ajo-ohje: Säkylän kirkolta 100 metriä Euraan päin.

OHJELMA:

Klo 09.45 - 10.00 Vieraiden vastaanotto (majuri Pekka Kinkku ja rehtori Ilkka Virta)

Klo 10.00 - 10.05 Tilaisuuden avaus: Rehtori Ilkka Virta Säkylän seudun kansalaisopisto

Klo 10.05 - 10.45 Suomen talvisota 30.11.1939 - 13.3.1940: Majuri Pekka Kinkku, Porin Rykmentin - Porin Prikaatin Kilta

Klo 10.45 - 11.35 Paluu Karjalaan v. 1941 - 1944: Koulunjohtaja Juhani Kaatonen,Räisäläinen-lehden päätoimittaja

Klo 11.35 - 11.55 Siirtoväen sotavuosien kansakoulukysymys: Tohtori Ilkka Virta

Klo 11.55 - 12.55 Ruokailu

Klo 12.55 - 13.35 Talvisodan henki: Sotahistorioitsija, everstiluutnantti Anssi Vuorenmaa, Suomen Sotatieteellinen Seura ry/ Sotahistoriallinen jaosto, Helsinki

Klo 13.35 - 14.25 Luovutettu Karjala neuvostoasukkaiden silmin: Erikoistutkija, tohtori Pekka Hakamies, Karjalan tutkimuslaitos, Joensuun yliopisto

Klo 14.25 - 14.45 Kahvi

Klo 14.45 - 15.15 Siirtoväen sotien jälkeinen asuttaminen yleisesti ja paikallisesti Huittisten Seudulla: Agrologi Reino Äikiä, Huittisten Karjalaiset ry:n puheenjohtaja, Karjalan Liiton liittovaltuuston jäsen

Klo 15.15 - 15.30 Keskustelua ja yhteenveto seminaarista (keskustelua johtaa Harri Puranen)

- Seminaarin puheenjohtajana toimii Säkylän Karjalaseura ry:n puheenjohtaja Harri Puranen

Tervetuloa!

Ennakkoilmoittautumiset (sitovasti) 03.03. mennessä kunnan koulutoimistoon p. (02) 832 84340.

Osallistumismaksu 20 euroa (joka sisältää ruoan ja päiväkahvin) laskutetaan seminaarin jälkeen.

Ruokailu ja kahvi on järjestetty ainoastaan ennakkoilmoittautuneille.

Ilmoita mahdollinen erityisruokavaliosi ilmoittautumisen yhteydessä.

Tiedustelut tilaisuudesta rehtori Virta (02) 832 8422 tai majuri Kinkku (02) 867 0756.

SÄKYLÄN SEUDUN KANSALAISOPISTO ***SÄKYLÄN KARJALASEURA ry*** ***PORIN RYKMENTIN-PORIN PRIKAATIN KILTA***

Talvisodan rauhasta kulunut 64 vuotta Säkylässä pidetään Karjala-seminaari

Säkylän seudun kansalaisopisto, Säkylän Karjalaseura ja Porin Rykmentin - Porin Prikaatin Kilta järjestävät Karjala-seminaarin. Talvisodan rauhan solmimisesta on kulunut 64 vuotta lauantaina 13.3. Tuona päivänä klo 10.00-15.30 pidetään Säkylän koulukeskuksen auditoriossa Karjalaa käsittelevä seminaari. Puheenjohtajana toimiva Säkylän Karjalaseura ry:n puheenjohtaja Harri Puranen kertoo, että tilaisuudessa asiantuntijoiden voimin sotaa ja sen vaikutusta karjalaisiin.

Kansakoulukysymys ja paluu

Juuriltaan karjalainen Säkylän kansalaisopiston rehtori, tohtori Ilkka Virta väitteli aiheesta Siirtoväen kansakoulukysymys sotavuosien Suomessa. Väitöskirjansa esipuheessa hän kertoo, että Äetsän ja Punkalaitumen karjalaisten tilaisuuksissa hän on havainnut sotavuosien kansakoulukysymyksen vaatineen pääsyä kirjoihin ja kansiin. Tutkimukseen kokoamansa aineiston pohjalta hän valottaa omassa alustuksessaan ongelmia, joita oli sekä lasten opetuksen järjestämisessä että siirtoväkeen kuuluvien opettajien sijoittamisessa

Räisäläinen-lehden päätoimittaja, köyliöläinen koulunjohtaja Juhani Kaatonen oli kokemassa jatkosodan alettua tapahtuneen siirtolaisten paluun Karjalaan vuosina 1941 - 1944. Yleisen tiedon lisäksi hän kertoo esimerkkinä omakohtaisia kokemuksia siitä, mitä tapahtui hänen kotiseudullaan Räisälässä Särkisalon kylässä.

Juhani Kaatonen kertoo jatkosodan aikaisista paluutunnelmista.

Reino Äikiä on viime aikoina perehtynyt siirtoväen asuttamiseen.

Ilkka Virta ja Harri Puranen suunnittelemassa seminaarin markkinointia.

Tutkijoita maan huipulta

Sotahistorioitsija, everstiluutnantti Anssi Vuorenmaa käsittelee iltapäivän aluksi aihetta talvisodan henki. Hän toimii Suomen Sotatieteellisen Seuran sotahistorian jaostossa. Vuorenmaalla on Karjalan kannaksen kulttuurin ja sotahistorian tuntemusta niin paljon, että hän on ollut ja on jälleen ensi kesänä mukana asiantuntijana useilla Karjala-lehden ja Lomalinjan järjestämillä luovutettuun Karjalaan tehtävillä sotahistoriallisilla matkoilla.

Erikoistutkija, tohtori Pekka Hakamies Joensuun yliopiston Karjalan tutkimuslaitokselta alustaa teemasta Luovutettu Karjala neuvostoasukkaiden silmin. Hakamies on erityisesti tutkinut viime aikoina luovutetun Karjalan historiaa, ja sitä miten tyhjentynyt alue on uudelleen asutettu, ja millaisia tarinoita venäläisten keskuudessa liikkuu suomalaisten lähdöstä. Myös suomalaisilta siirtolaisilta on kerätty haastatteluaineistoa kesällä Joensuun juhlilla julkistettavaan tutkimukseen.

Asutustoiminta

Sotien jälkeen vaadittiin erikoisjärjestelyjä koska lähes kymmenesosa Suomen pinta-alasta menetettiin. Kodeistaan joutui lähtemään melkein joka kymmenes suomalainen, lähes 410 000 ihmistä. Tämä siirtoväki sijoitettiin jäljelle jääneeseen Suomeen historiassa ainutlaatuisella tavalla. Asutuksen hoitamiseksi ja menetetyn omaisuuden korvaamiseksi säädettiin omat lakinsa, pikaasutuslaki ja maanhankintalaki. Agrologi Reino Äikiä, Huittisten Karjalaiset ry:n puheenjohtaja ja Karjalan Liiton liittovaltuuston jäsen on koonnut aiheeseen liittyvää materiaalia. Toiveissa on saada aineisto joskus käteen kirjan muodossa. Hän käsittelee silloin säädettyjä lakeja ja asutustoimintaa teemassa: Siirtoväen sotien jälkeinen asuttaminen yleisesti ja paikallisesti Huittisten seudulla.

Järjestäjät haluavat muistuttaa, että 20 euron hintaisen ruoan ja kahvin saavat ainoastaan ennakolta Säkylän koulutoimistoon p. (02) 832 8340 ilmoittautuneet. Ajo-ohjeena kerrotaan, että koulukeskus on noin 100 metriä Säkylän kirkolta Euraan päin.

Kullervo Huppunen

Orpotytön kohtalo

Usein vuosikymmenten aikana olen muistellut yhden Inkeriläistytön kohtaloa. Nyt taas se palautui voimakkaasti mieleeni, kun olemme lukeneet ja kuulleet tiedotusvälineistä, kun luovutetuista ryhdytään ottamaan selvää. Itse olen saanut, yhden nuoren orpotytön kanssa kulkea kappaleen elämämme polusta samassa pihapiirissä, kertoneet toisillemme elämän ilot ja murheet. Hän koditon, orpo, vailla yhtään biologista sukulaista, tai ainakin heidät kadottaneena. **Se,** kuinka kaikki oli tapahtunut, on meidän kahden välinen luottamus-sopimus. Siitä ei kerrota! Tämä suhde syntyi vuosina 1945-1946, ollessani Hämeen Työlaitoksessa.

Kun nyt muistelen tuota aikaa piirtyy tytön muotokuva mieleeni hyvin selvästi. Hän oli vaalea kiharatukkainen ja iloinen, milloin vain siihen iloisuuteen oli aihetta ja usein näihin aikoihin olikin, sillä hän oli saanut uuden kodin, sisaren, sekä isän ja äidin. Kun uusi isä haki "jostakin" tytön ja auto pysähtyi uuden kodin pihaan, valtasi tytön pakokauhu, kalterit. Hänkin joutuu vankilaan, hänelle on valehdeltu? Voin vain kuvitella tuon kauhun syvyyttä kaiken hänen itsensä kertomana.

Auto siis pysähtyi Hämeen Työlaitoksen pihaan, Isossa talossa oli kalterit ikkunoissa ja n. 3 m. korkuinen verkkoaita ympärillä portti lukolla varustettu. Tämäkö olikin hänen uusi kotinsa? Eihän toki. Laitoksen johtaja Kaarlo Katajala haki ainoalle omalle tyttäreleen toveria ja sai tämän ihanan, lähes samanikäisen tytön kuin omansakin ja oma tästäkin tuli. En tiedä olivatko he jo virallisesti ehtineet adoptoida, vai käyttivätkö vain muutoin Katajala nimeä holhotillaan. En tytön muuta nimeä kuullut kenenkään käyttävän, hän oli Aino Katajala ja oman tytön nimi oli Soile tai ainakin sen tapainen, en tarkalleen muista. Tytöt lähentelivät rippikouluikää ja kävivät samaa koulua. Koska itsekkin olin tuolloin koditon ja laitoksen kuopus henkilökunnasta, kävi Aino usein luonani "tarinatuokiolla", kuten hän vierailunsa ilmaisi. Hän oli ikäisiään kehittyneempi, aikuisempi, varmasti myös paljon enemmän kokenut, kuin ikätoverinsa. "Kauhussa kasvanut" kuten Aino asian kuittasi. Hän oli siis johtaja Katajalan toinen tytär ja koko laitoksen päivänpaiste nuoresta ijästään huolimatta. Kaikki vangitkin pitivät tytöstä kovasti ja aika vapaasti hän isänsä (johtajan) kanssa käydessään osastoilla juttelikin niin naisten, kuin miestenkin kanssa. Hänestä ei voinut olla pitämättä. "Onneksi tämä Isotalo ei ollut kotini verkkoaidan takana, vaan pieni nätti talo pihapiirissä" huokaili Aino "tarinatuokiollamme". Minullakin oli pieni talo, jonka toisessa päädyssä asuivat karjanhoitajat. Siihen aikaan oli lähes kaikissa laitoksissa maaseudulla myös karjaa, se oli osa hoitomuotoa.

Aino Katajalan elämä oli siis loksahtanut ihanasti paikalleen. Hän oli saanut siskon ja rakastavat vanhemmat. Vaikka ruokatarvikkeista olikin viellä pulaa suomessakin, pyöristyivät Ainon posket ja hymy oli herkässä.

Mutta tuo onni vaihtuikin syväksi suruksi, kun tuli määräys tytön palauttamisesta Venäjälle heti! Kaikki olivat neuvottomia mihin Aino joutuisi orpona ja kodittomana? Kaarlo Katajala oli ehkä elämänsä suurimman asian kanssa tekemisissä? Neuvoja tuli tytön piilottamisesta, jopa apuakin tähän tarjottiin, mutta velvollisuudet määräsivät toisin. Laitoksessa puhuttiin ja suunniteltiin kaikkea mahdollista? Loppu tuloshan oli selvä jo alusta asti. Ainon on lähdettävä ja kärsittävä taas tuo kärsimystentie mikä olikaan sitten hänen kohtalonsa oleva? Oli sivullisenakin sydäntä särkevää nähdä, kuinka tyttö rukoili itkien että hän saisi jäädä Suomeen? Mutta Katajajalla virka-asemansa vuoksi ei ollut valinnan vaihtoehtoja ja niin Aino Katajalaa ei enää yhtenä päivänä ollut? Mikä hänen kohtalonsa sittemmin tuli ja oli, ei ole tiedossani. Asian olen jo välillä lähes unohtanut kunnes noista luovutetuista ryhdyttiin taas julkisesti puhumaan. Muistan kuin eilisen tuon hetken, kun tyttö kietoi kätensä kaulalleni, silmät turvonneina itkusta ja kuiskasi "näkemiin ja kiitos"! Siinä me kaksi koditonta, sodansatuttamat nuoret, sillä erolla vain, että minulla oli vanhemmat, siskot ja veli, sekä kodintekokin jo meneillään, kun Ainolta puuttuivat kaikki ja elämä edessäpäin oli arvailujen varassa? Ei voi muuta kuin rukoilla, että Kaikkivaltias Jumala, olisi orpotytölle ollut suosiollinen, yli kaiken tämän maallisten määräysten. Tapaus on minunkin elämäni helminauhassa yksi niistä synkenmistä helmistä, se hohtaa kaiken ajallisuudesta. Lammilla, Hämeen Työlaitoksen rannasta Ormajärven jäät ovat jo monasti sulaneet "unohduksenmereen", kun vasta nyt aletaan penkoa ihmiskohtaloita kärsimyksineen. Tässä voi vain sanoa hokeman "kaikki ajallaan".!

Aino Koppi

Pikkutietoja

Kämppäemännän käsikirjasta

vuodelta 1948

1. H e r n e e t pehmenevät nopeimmin pehmeässä vedessä. Pari sokeripalaa jouduttaa herneiden pelmienemistä.
2. H i i v a säilyy parhaiten, kun sen sulloo tiiviisti kuppiin tai lasiin, joka asetetaan ylösalaisin vedellä täytetylle lautaselle.
3. J ä ä h d y t e t t ä v ä n ruoan saa nopeimmin kylmäksi asettamalla astian vatiin, jossa on kylmää suolavettä.
4. J ä ä t y n e e t perunat, liha, sipulit jne. voi sulattaa suolatai etikkavedessä ja käyttää välittömästi sen jälkeen. Täten sulatetut perunat pannaan heti kiehumaan suolaiseen veteen, jolloin niiden maku ei lainkaan muutu.
5. K a l a on parhaimmillaan:
   ahven - syyskuusta maaliskuuhun
   hauki - elokuusta marraskuuhun
   kuha -syyskuusta maaliskuuhun
   lahna - syyskuusta joulukuuhtin
   lohi - maaliskuusta heinäkuuhun
   made -joulukuusta helmikuuhun
   siika - maaliskuusta elokuuhun
   silakka - syyskuusta maaliskuuhun
   turska -syyskuusta helmikuuhun.
6. K a l a a - paitsi suolaista - ei saa liottaa vedessä, koska se siten muuttuu mauttomaksi ja vetiseksi. K a l a a k e i t e t t ä e s s ä pannaan kiloa painavammat kylmään, noin kilon painoiset haaleaan ja pikkukalat kiehuvaan veteen.
7. K a l a n h a j u poistetaan paistinpannusta ripottamalla siihen suolaa ja kuumentamalla sitä, samalla ravistellen.
8. K a u r a p u u r o tulee limaista, jos suurimat pannaan kylmään veteen. Veden on siis oltava kiehuvaa.
9. K e i t i n r a s v a, joka useammasta käyttämisestä on tullut ruskeaksi, puhdistetaan siten, että siihen sekoitetaan kylmää vettä. Kun rasva oli hyytynyt, voi pohjalle painiineen sakan kaataa pois veden intikana.
10. K e i t t ä m ä l l ä kypsennettävä l i h a pestään kylmässä vedessä ja pannaan kylmään suolattuun veteen, milloin halutaan lihan makuaineiden liukenevan liemeen. Muussa tapauksessa liha pannaan kuumaan veteen ja suola lisätään myöheminin.
11. Kuivilla sipulinkuorilla saa lihaliemeen kauniin värin.
12. K u u m a l e i p ä leikataan lämmitetyllä veitsellä.
13. L e i v ä n n u o r r u - t u s: kuivunut leipä kastellaan nopeasti kylmässä vedessä, kääritään paperiin ja kuumennetaan uunissa.
14. M a i t o, jossa tuntuu hiven happaman makua, tulee käyttökelpoiseksi, kun siihen lisätään hiukan vichyvettä tai soodaa.
15. jos m a i t o r u o k a k u o h u u, on hellalle ripoteltava runsaasti suolaa. Palanut maito ei silloin käryä.
16. M a k a r o n i t on pantava kiehumaan suolalla matistettuun veteen; kylmään veteen pantuina ne tulevat limaisiksi.
17. M u n i e n a s e m a s t a voidaan lihapyöryköissä yms. käyttää pientä määrää perunajauhoja.
18. O h u k a i s e t tulevat kuohkeampia, jos taikinaan pannaan vähän mannasuurimoita.
19. P a i s t e t t a v a t lihapalat, pihvit jne. pannaan pannuun vasta sitten, kun voi on ruskistunut tai rasva hyvin kuumentunut. Pannu on kuumennettava hyvin, ennen kuin rasva pannaan siihen, muuten ei paistettavista tule kauniin ruskeita.
20. jos p a i s t i n p a n n u pyrkii polttamaan pohjaan, sitä hängataan kovasti hienolla suolalla ja (pellava)rievulla.
21. P a l a n u t p a i s t i korjaantuu, kun pari viipaletta keitettyä punajuurta pannaan pataan ja pata työnnetään joksikin ajaksi uuniin.
22. P e r u n a t pannaan kiehumaan kuumaan veteen, paitsi keväisin pehmenevät perunat kylmään veteen. Keitinveteen oli lisättävä suolaa.
23. jos perunat ja juurekset joutuvat seisomaan kuo~ rittuina, ne pannaan (kokonaisina) kylmään suolalla tai etikalla maustettuun veteen, etteivät mustu.
24. P o h j a a n p a l a n u t lähtee helposti, jos panee kasariin veden ja ammoniakin seosta ja antaa sen hetken seistä. Maitoruokien pohjaan palamisen estämiseksi oli hyvä sulattaa kasarin pohjalla ensin hiukan voita tai sivellä siihen voita.
25. P o h j a a n p a l a n u t v e l l i kaadetaan nopeasti puhtaaseen keittoastiaan ja kiehautetaan uudestaan, jolloin palaneen maku häviää.
26. R u o a n k ä r y vähenee keittiöstä, jos hellalla pidetään kuumennettua etikkakuppia.
27. S i p u l i ei »itketä», jos kuoriniinen suoritetaan kuuman lieden tai avonaisen ikkunan ääressä tai kuorittavaa sipulia pidetään vedessä.
28. S o o d a a käytetään kohotusaineena, milloin taikina sisältää piimää, siirappia tra. hapanta, joka hävittää soodan maun. jos soodan asemesta oli käytettävä leivinjauhetta tai päinvastoin -- esim. jos jompaakumpaa ei ole saatavissa - on muistettava, että soodaa oli käytettävä puolta vähemmän kuin leivinjauhetta.
29. Vehnäleivät ja pikkupullat eivät paistettaessa »kasva kiinni» toisiinsa, jos niiden väliin panee molemmin puolin voidellut paperiliuskat.

Kurkijokelainen

Tervetuloa TUTUSTUMAAN UUTEEN TOIMISTOOMME

Kurkijokelaisen toimiston aukioloajat ovat muuttuneet:
Toimisto on avoinna aina **tiistaisin** ja **perjantaisin klo 9-14**
eli paikallisesti katsoen toripäivinä.

Perjantaina 20. helmikuuta ***TERVETULOA KAHVILLE KLO 10-14.***

Lahja Anttalainen ja Elvi Miikkulainen tarjoavat piiraita, pullaa ja makoista kahvia.

Perjantaisin on tarkoituksenamme kahvitella säännöllisemminkin. Silloin kun kukaan ei tarjoa, on kahvi omakustannushintaista. Samalla voi lukea karjalaisaiheisia lehtiä, tutustua myyntituotteisiimme, ja tavata tuttuja, tietenkin. Samalla tietysti asiatkin hoituvat luonnikkaasti ja kuulemme mielellämme mielipiteesi lehdestä ja ideasi toiminnasta tai vaikka myytävistä tuotteista.

TERVETULOA KURKIJOKELAISEEN,
VESIKOSKENKATU 13 AS 21, SISÄÄNKÄYNTI PORTTIKONGISTA.

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Ei kuulu.
2. 23:lla.
3. Venäjällä
4. 10 minuuttia
5. George Gallup.
6. Ison-Britannian lippu
7. Riihimäellä.
8. Westminster Abbey
9. Vesuvius
10. Ilves

KOULULUOKAT / SEURAT
Ansaitkaa 700 €

Myymällä ilman riskiä helposti myytäviä tuotteitamme!
Soittakaa 010-850 47 90

KukkaBox
Puh. 762 2669
Vastapäätä Loimaan Aluesairaalaa

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA
LOIMAAN MUSIIKKI
Puh. 7622 950, Oikokatu 3
Avoinna: ma-pe 10-17.30 la 10-14.00

Asianajajia
ASIANAJAJA on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN
Varatuomari
Julkinen kaupanvahvistaja
Kauppalankatu 9–11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY
Varatuomari Jari Heikman
varatuomari Sanna Metsäranta
oik.yo Tiina Tähtinen
Turuntie 8–14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

TILAA Kurkijokelainen

LOIMAAN VIIALAN KONDITORIA-KAHVIO
Kauppalankatu 2, puh. 763 2001
Avoinna: Ma – pe 8.30–17

HAUTAKIVET
Vuodesta 1921
luotettavaa ja yksilöllistä palvelua

LOIMAAN KIVI
PUHELIN (02) 760 511

Haapasen Hautaustoimisto
TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857
Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa
Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Tarjoukset voimassa: perjantaina 20.2.2004

Atria Peruna-, punajuuri- tai italiansalaatti 500 g (2,78 kg) 1,39 rasia

Atria Karjalanpaisti 800 g (6,24 kg) 4,99 rasia

SPAR Peruna-sipulisekoitus 500 g (1,58 kg) 0,79 ps

POSSUPÄIVÄT
Suomalaista laadukasta HK:n porsaanlihaa
LAPA 1,99 kg
ETUSELKÄ 1,79 kg
POTKA 1,39 kg

TUORETORILTAMME
Israelin Jaffa Minneolas mandariini 1,59 kg
Suomalainen jää ruukkusalaatti 0,99 kpl

KAUPPAKESKUS LOIMARI
Alko 762 2062
nonstop parturi 040-765 7028
Naisellista muotia Loimatar 762 2848
Kahvila Heli 762 4432
LOP-Kultapiste 763 2150
Ainutlaatuiselle naiselle ja lapselle Olgatar 762 1413
Ritvan ja Oilin Eineskeittiö 76368520

SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18
Ruokakauppa Sinun makuusi
SPAR